Nazwa projektu
Ustawa o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu
Katarzyna Lubnauer – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu
1) Tomasz Głowacki – Zastępca Dyrektora Departamentu Kształcenia Ogólnego; e-mail: sekretariat.dko@men.gov.pl; tel. (22) 34 74 792,
2) Anna Gawrońska – naczelnik w Departamencie Kształcenia Ogólnego; e-mail: anna.gawronska@men.gov.pl; tel. (22) 34 74 495,
3) Iwona Chałupka – główny specjalista w Departamencie Kształcenia Ogólnego; e-mail: iwona.chalupka@men.gov.pl; tel. (22) 34 74 532

Data sporządzenia
2026-11-10

Źródło:
Inicjatywa własna

Nr w wykazie prac UD494

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw, zwanym dalej „projektem ustawy", jest zwiększenie bezpieczeństwa uczniów i pracowników przedszkoli, szkół oraz placówek oświatowych, zwanych dalej „szkołami lub placówkami". Wydarzenia, które miały miejsce na terenie szkół w październiku 2026 r. (w trakcie jednego z nich doszło do zabójstwa pracownika szkoły z użyciem niebezpiecznego narzędzia), wskazują na pilną potrzebę wzmocnienia stanu bezpieczeństwa na terenie jednostek systemu oświaty.

Obecnie przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.), zwanej dalej „UPO", nakładają na dyrektora szkoły lub placówki obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa uczniom i pracownikom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę. Jednocześnie kompetencje przyznane dyrektorowi przez UPO nie zapewniają wystarczających możliwości wykonywania tych zadań wobec pojawiających się zagrożeń związanych z zachowaniami naruszającymi bezpieczeństwo uczniów i pracowników, w tym aktami agresji. Przepisy oświatowe nie przewidują np. możliwości dokonania kontroli zawartości bagaży i odzieży wierzchniej wnoszonej przez uczniów i osoby niebędące uczniami lub pracownikami wchodzące na teren szkoły lub placówki. Taka sytuacja sprawia, że uczeń lub osoba niebędąca uczniem lub pracownikiem wchodząca na teren szkoły lub placówki może wnieść przedmiot zagrażający życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu osób tam przebywających. Wobec napiętej sytuacji międzynarodowej i możliwych aktów dywersji, także w szkołach lub placówkach, jest konieczne stworzenie podstaw prawnych do skutecznego przeciwdziałania realnym zagrożeniom, jakie mogą wystąpić w jednostkach systemu oświaty.

Proponuje się poszerzenie dotychczasowych kompetencji dyrektora szkoły lub placówki o prawo kontrolowania zawartości bagaży i odzieży wierzchniej wnoszonych przez uczniów i osoby niebędące uczniami lub pracownikami na teren szkoły, a także miejsc wyznaczonych do przechowywania tych rzeczy. Kontroli będzie mógł dokonywać dyrektor szkoły lub inna upoważniona do tego osoba.
Z ostanie również określony sposób postępowania w przypadku ujawnienia podczas kontroli przedmiotów, które zagrażają zdrowiu, życiu lub bezpieczeństwu uczniów i innych osób przebywających na terenie szkoły lub placówki.
W projekcie zostaną wskazane podmioty, które należy poinformować w przypadku odebrania przedmiotów zagrażających zdrowiu, życiu lub bezpieczeństwu uczniów i innych osób przebywających na terenie szkoły lub placówki, a także zostanie określony sposób postępowania w sytuacji gdy uczeń lub inna osoba niebędąca uczniem lub pracownikiem wchodząca na teren szkoły lub placówki lub na jej terenie przebywająca nie wyraża zgody na kontrolę.

Dyrektorzy szkół lub placówek zgłaszają potrzebę uregulowania w przepisach o charakterze powszechnie obowiązującym podstawy do obligatoryjnego określenia zasad wstępu i przebywania na terenie szkoły lub placówki. Obecne przepisy nie nakładają np. obowiązku określenia w statucie szkoły lub placówki zasad wstępu i przebywania na terenie szkoły lub placówki uczniów oraz osób niebędących jej uczniami lub pracownikami. W związku z tym w przepisach UPO określających zawartość statutu szkoły lub placówki zostanie dodany obowiązek określenia w statucie zasad wejścia i przebywania na terenie szkoły lub placówki uczniów oraz osób niebędących uczniami lub pracownikami.
Obecnie przepisy określające zawartość statutu przedszkola zobowiązują do określenia w statucie zasad przyprowadzania i odbierania dzieci z przedszkola przez rodziców lub upoważnioną przez nich osobę. Nie ma jednak obowiązku określenia w statucie przedszkola zasad wstępu i przebywania w przedszkolu innych osób niebędących pracownikami przedszkola.

Niezbędne jest zatem wprowadzenie takiego obowiązku, co pozwoli na uregulowanie w statucie przedszkola w sposób kompleksowy zasad wejścia i przebywania na terenie przedszkola nie tylko dzieci, ale również innych osób niebędących pracownikami przedszkola. Wzmocni to bezpieczeństwo na terenie przedszkoli.

Celem projektu ustawy jest również zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i uczniów w niesamorządowych jednostkach systemu oświaty, w szczególności zwiększenie ochrony przed przestępstwami na tle seksualnym. Dotychczasowe rozwiązania dotyczące funkcjonowania Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, zawarte w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 110, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie małoletnich", stanowią istotny instrument prewencyjnej ochrony małoletnich, jednak praktyka stosowania tych regulacji wskazuje na potrzebę ich wzmocnienia i doprecyzowania, w szczególności w celu zwiększenia skuteczności mechanizmów weryfikacyjnych oraz zapewnienia pełniejszej realizacji funkcji ochronnej ww. Rejestru.
W projekcie ustawy umożliwia się organom prowadzącym ewidencję szkół i placówek niepublicznych, zwanym dalej „organami ewidencyjnymi", już na etapie złożenia przez osobę zamierzającą prowadzić szkołę lub placówkę niepubliczną zgłoszenia do ewidencji, weryfikację osób dopuszczanych do działalności związanej z edukacją w szkołach lub placówkach niepublicznych. Ponadto zostaną wprowadzone rozwiązania umożliwiające zwiększenie skuteczności działań podejmowanych przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w stosunku do niepublicznych jednostek systemu oświaty. Analogiczne rozwiązanie zostanie zastosowane w przypadku zamiaru założenia, przez osobę prawna niebędąca jednostką samorządu terytorialnego (JST) albo osobę fizyczną, szkoły lub placówki publicznej.

Obecnie przepisy przewidują możliwość weryfikacji spełniania przez nauczyciela ustawowego warunku niekaralności w sytuacji, gdy podmiot zatrudniający już istnieje i występuje w charakterze pracodawcy. W takim przypadku możliwe jest dokonanie czynności związanych z zatrudnieniem nauczyciela, w tym uzyskanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przewidzianym przepisami prawa oraz wypełnienie obowiązków, o których mowa w art. 21 ustawy o ochronie małoletnich. Na etapie poprzedzającym uzyskanie odpowiednio zezwolenia na prowadzenie publicznej szkoły lub placówki albo wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych szkoła nie funkcjonuje jeszcze jako podmiot uprawniony do wykonywania działalności oświatowej, a w przypadku osoby fizycznej zamierzającej prowadzić szkołę nie można mówić o istniejącym pracodawcy, który mógłby dokonywać czynności związanych z zatrudnianiem nauczycieli.

Zasadne wydaje się wprowadzenie obowiązku dokonania przez organ ewidencyjny weryfikacji spełniania przez osoby mające prowadzić szkołę lub placówkę niesamorządową, a także przez dyrektora i pracowników pedagogicznych, którzy będą zatrudnieni w tej szkole lub placówce, wymogu niekaralności już na etapie postępowania w sprawie wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych. Obecnie przepisy nie przewidują przekazywania w zgłoszeniu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych niezbędnych danych umożliwiających skuteczną weryfikację osób pracujących z dziećmi. Dane są ograniczone bowiem jedynie do kwalifikacji pedagogicznych. Niezbędne jest więc rozszerzenie zakresu danych w zgłoszeniu o informacje dotyczące niekaralności. Pozwoli to na zweryfikowanie osób, które zostaną dopuszczone do działalności związanej z edukacją jeszcze przed powstaniem szkoły lub placówki niepublicznej.

Weryfikacja dokonywana dopiero po uzyskaniu odpowiednio zezwolenia na prowadzenie szkoły lub placówki publicznej albo wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych może bowiem prowadzić do sytuacji, w której warunek niekaralności osoby zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę oraz osób przewidzianych do zatrudnienia, w tym dyrektora, zostanie zweryfikowany dopiero na dalszym etapie, mimo że już na etapie ubiegania się o wpis jest możliwe ustalenie, czy istnieją faktyczne i prawne przeszkody do prowadzenia szkoły. Rozszerzenie katalogu przesłanek obligujących organ ewidencyjny do odmowy wpisu bądź wykreślenia z ewidencji albo odmowy udzielenia zezwolenia lub jego cofnięcie pozwoli skutecznie przeciwdziałać zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym oraz będzie dodatkowym środkiem ochrony wobec małoletnich. Obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości odmowy wpisu szkoły lub placówki do ewidencji lub nieudzielenie ww. zezwolenia w sytuacji, gdy podmiot zamierzający ją prowadzić dopuścił się przestępstwa, ani w przypadku zamiaru zatrudnienia osoby, która ze względu na popełnione przestępstwo nie może wykonywać pracy z małoletnimi.

W projekcie ustawy doprecyzowuje się przepisy dotyczące wskazywania w zgłoszeniu do ewidencji siedziby osoby prawnej prowadzącej szkołę lub placówkę niepubliczną. Obecnie zgłoszenie do ewidencji zawiera jedynie oznaczenie siedziby, natomiast nie określa jednoznacznie, że osoba prawna powinna również podać dane adresowe. Czasami uniemożliwia to skuteczne doręczanie osobie prowadzącej pism urzędowych. Siedziba w przepisach prawa cywilnego oznacza jedynie miejscowość. Proponuje się, aby w przypadku osoby prawnej zgłoszenie zawierało dokładny adres, co ułatwi komunikację organu ewidencyjnego z podmiotem wpisanym do ewidencji.

Projekt ustawy zawiera także rozwiązania umożliwiające wzmocnienie nadzoru pedagogicznego nad szkołami i placówkami niepublicznymi, co również ma związek ze zwiększeniem bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w tych szkołach i placówkach. Obecnie organ sprawujący nadzór pedagogiczny może polecić niezwłoczne umożliwienie wykonania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego w szkole lub placówce jedynie osobie prowadzącej niepubliczną szkołę lub

placówkę. W przypadku utrudnionego kontaktu lub braku kontaktu z osobą prowadzącą organy sprawujące nadzór pedagogiczny miały wątpliwość, czy jest możliwe prowadzenie czynności wobec szkoły lub placówki. W celu zapewnienia realizacji wykonywania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego konieczne jest więc rozszerzenie katalogu osób, którym organ sprawujący nadzór pedagogiczny może wydać takie polecenie. Zasadne jest również skrócenie okresu umożliwienia wykonania w szkole lub placówce czynności kontrolnych przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny, po otrzymaniu stosownego polecenia od tego organu. Takie działanie pozwoli na szybsze podjęcie działań nadzorczych w przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach w działalności szkoły lub placówki niepublicznej.

Konieczność zwiększenia bezpieczeństwa dzieci i uczniów w niesamorządowych jednostkach systemu oświaty wymaga również zmian w ustawie o ochronie małoletnich mających na celu doprecyzowanie i uszczegółowienie przepisów, również w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych.
Obecnie katalog przesłanek obligujących organ ewidencyjny do wykreślenia szkoły lub placówki niepublicznej z ewidencji lub cofnięcie zezwolenia na prowadzenie publicznej szkoły lub placówki nie zawiera przesłanki niezrealizowania zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 22x ust. 5 ustawy o ochronie małoletnich. Organ ewidencyjny obecnie nie posiada również stosownej informacji w tym zakresie, bowiem przepisy nie przewidują jej przekazania do tego organu. Konieczne jest więc ustanowienie obowiązku zawiadomienia organu właściwego do udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 88 ust. 4 UPO, oraz organu ewidencyjnego w wypadku niezrealizowania zaleceń przez niesamorządową szkołę lub placówkę wydanych przez podmioty sprawujące kontrolę wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 i art. 22b ustawy o ochronie małoletnich. Pozwoli to zwiększyć skuteczność reakcji na prowadzenie działalności niezgodnie z prawem.
Obecnie przepisy ustawy o ochronie małoletnich nie określają obowiązku wskazania terminu, w jakim zalecenie powinno zostać zrealizowane. Zasadne jest jednak, aby taki termin był obligatoryjnie określany. Proponuje się więc takie doprecyzowanie przepisów ustawy o ochronie małoletnich, aby wydając zalecenia pokontrolne podmiot kontrolujący był obowiązany wskazać termin ich realizacji.

Zaproponowane rozwiązania mają zagwarantować zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w niepublicznych jednostkach systemu oświaty oraz zapewnić skuteczność stosowanych środków ochrony małoletnich.

W celu zapewnienia skuteczniejszej ochrony nauczyciela w przypadku gdy ustalone dla niego uprawnienia zostaną naruszone, zmiany wymaga również art. 63 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2026 r. poz. 515), zwanej dalej „ustawą – Karta Nauczyciela”, na mocy którego nauczyciel, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2026 r. poz. 1342, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Kodeks karny”. Obecne przepisy nie określają, że nauczyciel korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych również wtedy, jeżeli bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu wykonywanego przez niego zawodu. Tymczasem przepis art. 231a ustawy – Kodeks karny przewiduje, że funkcjonariusz publiczny korzysta z ochrony również wtedy, gdy bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu wykonywanego przez niego zawodu lub zajmowanego stanowiska. Przepis ten odnosi się jednak wprost do funkcjonariusza publicznego, zaś nauczyciel nie jest funkcjonariuszem publicznym w rozumieniu ustawy – Kodeks karny, lecz na podstawie przepisu szczególnego korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych. Uzasadnione jest zatem wprowadzenie regulacji, z której wynikałoby wprost, że z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych nauczyciel korzysta również wtedy, jeżeli bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu wykonywanego przez niego zawodu. Projektowane rozwiązanie zmierza zatem do zbliżenia zakresu ochrony nauczycieli do zakresu ochrony wynikającej z art. 231a ustawy – Kodeks karny, który przewiduje ochronę funkcjonariusza publicznego również wtedy, gdy bezprawny zamach został podjęty z powodu wykonywanego zawodu. Potrzeba wprowadzenia projektowanej regulacji wynika ze specyfiki zawodu nauczyciela, którego wykonywanie wiąże się z podejmowaniem działań wychowawczych i dydaktycznych, mogących wywoływać negatywne reakcje ze strony uczniów, ich rodziców lub innych osób. Tym samym rozszerzona ochrona będzie obejmować wyłącznie sytuacje uzasadnione szczególnym charakterem i społecznym znaczeniem wykonywanego zawodu.

Zgodnie z art. 63 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela organ prowadzący i dyrektor są obowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone. Również z przepisu art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 490, z późn. zm.) wynika obowiązek instytucji państwowych i samorządowych, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, niezwłocznego zawiadamiania o tym prokuratora lub Policji oraz przedsięwzięcia niezbędnych czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa. Nauczyciele skarżą się jednak na niedopełnianie tego obowiązku przez dyrektorów i organy prowadzące. Wskazanie wprost w ustawie – Karta Nauczyciela organu prowadzącego i dyrektora jako odpowiedzialnych za zgłoszenie w razie powzięcia wiadomości o popełnieniu wobec nauczyciela przestępstwa określonego w przepisach art. 222, art. 223, art. 224 § 2 lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, może przyczynić się do podniesienia ich świadomości i zwiększenia w praktyce ochrony nauczycieli.

Przepis art. 63 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela zapewnia wprawdzie nauczycielowi możliwość korzystania z ogólnych form pomocy prawnej, nie gwarantuje jednak nauczycielowi pokrzywdzonemu przestępstwem podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych lub z powodu wykonywania przez niego zawodu, prawa do nieodpłatnej pomocy prawnej finansowanej przez organ prowadzący szkołę, niezależnie od jego sytuacji majątkowej. W związku z powyższym niezbędne jest wzmocnienie i skonkretyzowanie istniejącej ochrony przez nałożenie na organ prowadzący szkołę lub placówkę obowiązku zapewnienia, na wniosek nauczyciela, nieodpłatnej pomocy prawnej w postępowaniu karnym, w którym uczestniczy on w charakterze pokrzywdzonego lub oskarżyciela posiłkowego.

Obecne regulacje nie ustanawiają wprost uprawnienia nauczyciela do uzyskania na jego wniosek bezpłatnej pomocy psychologicznej bezpośrednio w następstwie zdarzenia zagrażającego jego życiu lub zdrowiu podczas lub w związku z pełnionymi obowiązkami służbowymi. Tego typu traumatyczne zdarzenia wymagają szybkiego uruchomienia profesjonalnego wsparcia, w celu ograniczenia negatywnych skutków takich zdarzeń, bez konieczności ponoszenia przez nauczyciela jego kosztów oraz samodzielnego poszukiwania odpowiedniej formy pomocy. W projekcie ustawy proponuje się zatem nałożenie na organ prowadzący szkołę obowiązku zapewnienia nauczycielowi, na jego wniosek, bezpłatnej pomocy psychologicznej.

Niezwykle ważną rolę w procesie resocjalizacji nieletnich pełnią młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Przewidziane w ustawie z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 163) działania podejmuje się w przypadkach, gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścił się czynu karalnego. Wobec nieletniego mogą być stosowane środki wychowawcze (w tym umieszczenie w ośrodku wychowawczym), środek leczniczy oraz środek poprawczy. Umieszczenie nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym następuje na podstawie postanowienia sądu.
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze, jako placówki systemu oświaty, są prowadzone dla dzieci i młodzieży:

- niedostosowanych społecznie, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i resocjalizacji – jako młodzieżowe ośrodki wychowawcze o charakterze resocjalizacyjno-wychowawczym;
- niedostosowanych społecznie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim lub z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i resocjalizacji – jako młodzieżowe ośrodki wychowawcze o charakterze resocjalizacyjno-rewalidacyjnym.

Do zadań młodzieżowego ośrodka wychowawczego należy eliminowanie przejawów niedostosowania społecznego i przygotowanie wychowanków do samodzielnego, odpowiedzialnego i zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi życia po opuszczeniu młodzieżowego ośrodka wychowawczego.
W celu efektywnego wykorzystywania bazy publicznych i niepublicznych młodzieżowych ośrodków wychowawczych, koordynowania nadzoru pedagogicznego nad tymi ośrodkami oraz wspierania ich funkcjonowania w całym kraju jest konieczne wprowadzenie systemu teleinformatycznego, w którym będą zbierane i przetwarzane dane dotyczące działalności młodzieżowych ośrodków wychowawczych. Informacje i dane zebrane w systemie teleinformatycznym będą wykorzystywane do bieżącego dostosowywania oferty młodzieżowych ośrodków wychowawczych do zmieniających się potrzeb społecznych w zakresie wspierania i resocjalizacji nieletnich oraz usprawnienia nadzoru nad działalnością tych ośrodków, co wpłynie korzystnie na zaspokajanie potrzeb społecznych w zakresie efektywnego wspierania i resocjalizacji nieletnich umieszczonych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych. Przewiduje się także, że komisja do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego, powołana przez Ministra Sprawiedliwości, będzie mogła uzyskać dostęp do danych zgromadzonych w tym systemie w zakresie niezbędnym do kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych oraz przenoszenia i zwalniania nieletnich z tych ośrodków, dzięki czemu w procesie kierowania będzie możliwe uwzględnienie w jak największym stopniu potrzeb rozwojowych i edukacyjnych nieletniego, co wpłynie na poprawienie efektywności i szybkości procesu kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych i ich późniejszej resocjalizacji. Rozwiązania w zakresie prowadzenia systemu teleinformatycznego umożliwiającego wspieranie funkcjonowania młodzieżowych ośrodków wychowawczych oraz koordynowanie nadzoru pedagogicznego nad tymi ośrodkami będą wzorowane na systemie teleinformatycznym wykorzystywanym przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w latach 2004–2022 do wspierania procesu kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

Ponadto projekt zawiera cztery zmiany w UPO o charakterze porządkującym i doprecyzowującym. Pierwsza zmiana polega na uporządkowaniu zakresu wyłączeń dla stosowania przepisów art. 63 ust. 1–22, art. 64 i art. 65 UPO, w odniesieniu do obsadzania stanowiska dyrektora, wicedyrektora i innego stanowiska kierowniczego w szkołach lub placówkach prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości lub podporządkowane mu organy. Kwestia ta jest związana ze specyfiką funkcjonowania szkół działających w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej. Są to szkoły, które działają na terenie jednostek penitencjarnych. Norma prawna istniejąca obecnie jest nieczytelna i generuje ryzyko błędnego zakresu stosowania art. 64 i art. 65 UPO. Powyższy stan prawny jest niepożądany i zasługuje na zmianę. Druga zmiana porządkuje przepisy dotyczące tworzenia stanowisk wicedyrektorów w przedszkolach. Obecnie art. 101 ust. 3 UPO zawiera błędne

odesłanie do ust. 1. Wymagane jest więc poprawienie odesłania do właściwego przepisu. Trzecia zmiana dotyczy wskazania konieczności określenia przez niepubliczne branżowe centrum umiejętności nazwy dziedziny zawodowej, w której to branżowe centrum umiejętności prowadzi działalność – zgodnie z definicją branżowego centrum umiejętności ujętą w art. 4 pkt 30a UPO, aby nie było wątpliwości m.in. w zakresie weryfikacji organizacji branżowej właściwej dla danej dziedziny zawodowej – informacja o organizacji branżowej jest przedkładana w zgłoszeniu o wpis do ewidencji. Natomiast czwarta zmiana dotyczy doprecyzowania obowiązku uzyskania pozytywnej opinii kuratora oświaty w procedurze legalizacji podmiotów niepublicznych również dla przedszkola niepublicznego. O ile przepisy przewidują, że opinia kuratora oświaty w przypadku szkoły dotyczy spełnienia wymagań określonych w art. 14 UPO dla szkoły niepublicznej, o tyle w przypadku przedszkola niepublicznego ustawodawca nie uregulował tej kwestii. Wydaje się, że to pominięcie nie jest zamierzone, stąd konieczność doprecyzowania przepisów o obowiązek przestrzegania wymagań określonych dla przedszkola niepublicznego przez osobę zamierzającą prowadzić takie przedszkole oraz pozyskania opinii kuratora oświaty w tym zakresie.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zmiany w UPO

1) Rozszerzenie zakresu uprawnień dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki oraz osoby kierującej publiczną lub niepubliczną inną formą wychowania przedszkolnego, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę. Dyrektorzy lub upoważnieni przez dyrektora pracownicy będą mieli prawo do kontroli zawartości bagaży i odzieży wierzchniej:
   a) uczniów,
   b) innych osób wchodzących na teren szkoły lub placówki lub na jej terenie przebywających, niebędących uczniami lub pracownikami tej szkoły lub placówki; **zmiany w art. 68 (dodanie ust. 1a)**

Prawo to będzie przysługiwało zarówno dyrektorom szkół i placówek publicznych, jak również niepublicznych, a także osobie kierującej publiczną lub niepubliczną inną formą wychowania przedszkolnego. Kontrola będzie mogła być przeprowadzona z wykorzystaniem urządzeń wykrywających obecność metalu. Kontrola będzie również mogła dotyczyć miejsc, w których uczniowie pozostawiają podręczniki i przybory szkolne lub bagaże i odzież wierzchnią. Projekt nie przyznaje jednak prawa do kontroli osobistej, jest więc wykluczona np. kontrola ciała lub innych części ubrania niż odzież wierzchnia. W przypadku powzięcia wątpliwości przez dyrektora lub osobę przez niego upoważnioną, czy osoba kontrolowana nie próbuje wnieść na teren szkoły lub placówki przedmiotów niebezpiecznych umieszczonych poza bagażem lub odzieżą wierzchnią, będzie mógł on np. powiadomić Policję.

2) Określenie zasady, że kontrolę przeprowadza się z poszanowaniem godności oraz innych dóbr osobistych osoby, której ta kontrola dotyczy; **zmiany w art. 68 (dodanie ust. 1b)**

Niezbędne jest wskazanie, że kontrola musi uwzględniać szacunek wobec godności osoby kontrolowanej oraz poszanowanie jej innych dóbr osobistych. Nie może ona zatem służyć napiętnowaniu lub stygmatyzowaniu kontrolowanej osoby.

3) Określenie sposobu postępowania w przypadku ujawnienia w wyniku kontroli materiałów wybuchowych, wyrobów pirotechnicznych, materiałów pożarowo niebezpiecznych, napojów alkoholowych, środków odurzających, substancji psychotropowych, broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów, których posiadanie zagraża bezpieczeństwu ucznia lub innych osób lub narusza zasady bezpieczeństwa obowiązujące w tej szkole lub placówce; **zmiany w art. 68 (dodanie ust. 1c)**

Dyrektor szkoły lub placówki (lub inny upoważniony pracownik) będzie miał obowiązek odebrania tych przedmiotów i złożenia w miejscu uniemożliwiającym ich użycie i zapewniającym ich nienaruszalność.
W przypadku ujawnienia podczas kontroli u osób poniżej 18. roku życia wyrobów tytoniowych lub papierosów elektronicznych dyrektor będzie odbierał również te przedmioty.

4) Określenie podmiotów, które dyrektor szkoły lub placówki informuje w przypadku odebrania przedmiotów zagrażających zdrowiu, życiu lub bezpieczeństwu uczniów i innych osób przebywających na terenie szkoły lub placówki; **zmiany w art. 68 (dodanie ust. 1d)**

Dyrektor szkoły lub placówki będzie powiadamiał Policję, a w przypadku ucznia niepełnoletniego – także rodziców i sąd rodzinny. Jednocześnie zostanie wskazane, że odebrane przedmioty dyrektor będzie przekazywał Policji.

5) Określenie sposobu postępowania dyrektora szkoły lub placówki w przypadku braku wyrażenia przez ucznia lub osobę niebędącą uczniem lub pracownikiem wchodzącą na teren szkoły lub placówki lub na jej terenie przebywającą zgody na kontrolę; **zmiany w art. 68 (dodanie ust. 1e)**

W sytuacji odmowy poddania się kontroli dokonywanej przez dyrektora szkoły lub placówki (lub upoważnionego przez

dyrektora pracownika), dyrektor będzie miał obowiązek powiadomienia Policji.

Ponadto określono, że osoba, której odebrano niebezpieczne lub niedozwolone przedmioty, albo która nie wyraziła zgody na kontrolę, będzie oczekiwała na przybycie Policji w miejscu wskazanym przez dyrektora szkoły lub placówki. Nie przewidziano dalszych obligatoryjnych działań dla dyrektora szkoły lub placówki, ponieważ będą one uzależnione od efektów czynności podjętych przez Policję po przybyciu do szkoły lub placówki. Policja może bowiem zdecydować o zatrzymaniu osoby lub np. stwierdzić – po dokonaniu kontroli osobistej – że osoba nie posiada przy sobie przedmiotów, które mogłyby stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia uczniów i pracowników szkoły lub placówki; **zmiany w art. 68 (dodanie ust. 1f)**

6) Rozszerzenie katalogu załączników składanych wraz z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na założenie publicznej szkoły lub placówki o dodatkowe dokumenty; **(zmiany w art. 88 ust. 5 UPO oraz akcie wykonawczym wydawanym na podstawie art. 88 ust. 6 UPO)**

W projekcie, z analogicznych powodów jak w przypadku niepublicznych szkół i placówek, przewidziano rozszerzenie katalogu załączników przekazywanych przy wniosku o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 88 ust. 4 UPO, o wykaz osób przewidzianych do zatrudnienia wraz z ich danymi personalnymi takimi jak numer PESEL, informacje oraz oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7 ustawy o ochronie małoletnich, dotyczące osoby fizycznej zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę oraz przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce pracowników pedagogicznych i dyrektora. Zmiana pozwoli organowi właściwemu do udzielenia zezwolenia, już na etapie rozpatrywania wniosku skuteczniej zweryfikować osoby, które zostaną dopuszczone do pracy w szkole lub placówce lub do jej prowadzenia. Stosowne zmiany zostaną wprowadzone także w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków udzielania i cofania zezwolenia na założenie przez osobę prawną lub osobę fizyczną szkoły lub placówki publicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 31). W rozporządzeniu tym zostanie także uzupełniony katalog przesłanek powodujących cofnięcie zezwolenia o niezrealizowanie zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 22x ust. 5 ustawy o ochronie małoletnich.

W przepisach przejściowych proponuje się, aby osoba fizyczna będąca organem prowadzącym niesamorządową publiczną szkołę lub placówkę w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przekazała właściwemu organowi JST informacje i oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7 ustawy o ochronie małoletnich, dotyczące tej osoby. W przypadku nieprzekazania ww. informacji i oświadczeń we wskazanym terminie lub zamieszczenia danych osoby fizycznej, o której mowa wyżej, w Rejestrze, o którym mowa w art. 4 ustawy o ochronie małoletnich, albo osoba ta została prawomocnie skazana za przestępstwo określone w rozdziale XIX, art. 189a, rozdziale XXV i art. 207 ustawy – Kodeks karny lub w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, z dniem 31 sierpnia 2027 r., publiczne przedszkole lub szkoła prowadzona na podstawie umowy, o której mowa w art. 9 ust. 1 lub art. 9a ust. 2 UPO, ulegnie zwrotnemu przekazaniu właściwej jednostce samorządu terytorialnego, a w przypadku jednostki systemu oświaty działającej na podstawie zezwolenia ulegnie ona likwidacji.

Ponadto przewidziano, że w sprawach związanych z udzieleniem zezwolenia, o którym mowa w art. 88 ust. 4 UPO, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zastosowanie będą miały przepisy art. 88 ust. 5 UPO w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. W związku z tym zaproponowano, aby osoba prawna niebędąca jednostką samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, przedłożyła właściwemu organowi, o którym mowa w art. 88 ust. 4 UPO:
1) wykaz przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce pracowników pedagogicznych i dyrektora, zawierającym ich imię, nazwisko, nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki, datę urodzenia, numer PESEL oraz informację o posiadanych kwalifikacjach;
2) informacje oraz oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7 ustawy o ochronie małoletnich dotyczące osoby fizycznej składającej wniosek o udzielenie zezwolenia oraz przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce pracowników pedagogicznych i dyrektora.
W przypadku nieprzedłożenia wymienionych dokumentów w ww. terminie, wniosek o udzielenie zezwolenia pozostanie bez rozpoznania.

7) Doprecyzowanie przepisów dotyczących zawartości statutu publicznej szkoły lub publicznej placówki; **zmiany w art. 98 ust. 1 (dodanie pkt 27) oraz art. 112 ust. 1 (dodanie pkt 6)**

Statut szkoły lub placówki obligatoryjnie będzie określał zasady wstępu i przebywania na terenie szkoły uczniów oraz osób niebędących jej uczniami lub pracownikami. Z uwagi na zróżnicowanie organizacyjne szkół i placówek, a także możliwości finansowe organów prowadzących i potrzeby społeczności lokalnej proponuje się, aby zasady wstępu i przebywania były obowiązkowo określone w każdej szkole i placówce, jednak przy pozostawieniu swobody dotyczącej przyjmowanych konkretnych rozwiązań przez konieczność uregulowania tych zasad na poziomie statutu.

8) Rozszerzenie zawartości statutu publicznego przedszkola o zasady wstępu i przebywania na terenie przedszkola osób niebędących pracownikami przedszkola; **zmiany w art. 102 ust. 1 (dodanie pkt 6a)**

Uzupełnienie przepisu regulującego zawartość statutu przedszkola o obowiązek określenia w nim zasad wstępu i przebywania w przedszkolu osób niebędących pracownikami przedszkola, pozwoli dyrektorowi przedszkola w sposób kompleksowy ustalić zasady wejścia i przebywania na terenie przedszkola nie tylko dzieci, ale również osób niebędących pracownikami przedszkola.

W projekcie przewidziano również, że przedszkola, szkoły i placówki dostosują swoje statuty w zakresie określenia zasad wstępu i przebywania uczniów i osób niebędących ich uczniami lub pracownikami w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

9) Rozszerzenie zakresu przekazywanych organowi ewidencyjnemu przez osobę fizyczną zamierzającą prowadzić szkołę lub placówkę niepubliczną danych o nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki, datę urodzenia i numer PESEL. W przypadku osoby prawnej zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę niepubliczną doprecyzowanie obowiązków w zakresie przekazywanych danych o wskazanie adresu siedziby, gwarantując tym samym możliwość prowadzenia skutecznej komunikacji między organami ewidencyjnymi, organami sprawującymi nadzór pedagogiczny i osobami prowadzącymi szkoły lub placówki niepubliczne; **zmiany w art. 168 ust. 4 pkt 1**

Obecnie art. 168 ust. 4 pkt 1 UPO wskazuje na konieczność oznaczenia osoby zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę, jej miejsca zamieszkania lub siedziby. Projektowana zmiana zakłada w przypadku osoby fizycznej obowiązek podania także nazwiska rodowego, imienia ojca, imienia matki, daty urodzenia i numeru PESEL. Dodatkowe dane pozwolą organowi ewidencyjnemu na weryfikację danych takiej osoby w Rejestrze, o którym mowa w ustawie o ochronie małoletnich. W związku z projektowanym wprowadzeniem obowiązku składania informacji oraz oświadczeń dotyczących niekaralności dane te umożliwią skuteczną ich weryfikację.
Ponadto proponuje się, aby w przypadku osoby prawnej zgłoszenie do ewidencji zawierało nie tylko oznaczenie jej siedziby, ale również oznaczenie jej adresu, co pozwoli m.in. skutecznie doręczać osobie prawnej pisma urzędowe.

10) Rozszerzenie zakresu przekazywanych organowi ewidencyjnemu danych dotyczących stanowiska dyrektora szkoły lub placówki oraz pracowników pedagogicznych w tej szkole lub placówce o nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki, datę urodzenia i numer PESEL; **zmiany w art. 168 ust. 4 pkt 5**

Obecnie art. 168 ust. 4 pkt 5 UPO wymaga podania danych dotyczących wyłącznie kwalifikacji przewidzianych do zatrudnienia pracowników pedagogicznych i dyrektora. Zakres tych danych jest niewystarczający do skutecznej weryfikacji tych osób w Rejestrze, o którym mowa w ustawie o ochronie małoletnich. Proponuje się więc poszerzenie zakresu podawanych danych tych osób o nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki, datę urodzenia i numer PESEL. W związku z projektowanym wprowadzeniem obowiązku składania informacji oraz oświadczeń dotyczących niekaralności nowe, wymagalne dane umożliwią skuteczną weryfikację dyrektora i pracowników pedagogicznych planowanych do zatrudnienia.
Projektowane przepisy będą miały zastosowanie wyłącznie do niepublicznych szkół i placówek oraz do publicznych szkół i placówek prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne. Różnice w zasadach zatrudniania nauczycieli w szkołach publicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub ministrów oraz w szkołach niepublicznych wynikają przede wszystkim z odmiennego zakresu stosowania ustawy – Karta Nauczyciela i Kodeksu pracy. W szkołach publicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub ministrów stosunek pracy z nauczycielem nawiązuje się co do zasady na podstawie przepisów ustawy – Karta Nauczyciela, która określa szczególne warunki zatrudnienia, w tym wymagania dotyczące niekaralności. Natomiast w szkołach niepublicznych nauczycieli zatrudnia się co do zasady na podstawie umowy o pracę, zgodnie z Kodeksem pracy, z uwzględnieniem szczególnych wymagań wynikających z ustawy – Karta Nauczyciela, stosowanych w zakresie określonym w tej ustawie, zgodnie z art. 91 ust. 2.
W przypadku szkół publicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub ministrów procedura weryfikacji osób przewidzianych do zatrudnienia jest realizowana przez istniejącego pracodawcę, działającego w ramach ustalonej struktury organizacyjnej. Odmienna sytuacja występuje w przypadku osoby fizycznej zamierzającej założyć i prowadzić szkołę, która przed dopełnieniem wymaganych prawem formalności nie występuje jeszcze w charakterze pracodawcy, który mógłby dokonywać czynności związanych z zatrudnianiem nauczycieli.
Celem proponowanych rozwiązań jest skuteczne ograniczenie ryzyka wystąpienia zagrożeń dla bezpieczeństwa małoletnich poprzez wdrożenie odpowiednich mechanizmów weryfikacyjnych już na etapie poprzedzającym rozpoczęcie działalności oświatowej. Zasadne jest zatem wzmocnienie działań organów właściwych w sprawach ewidencji szkół i placówek niepublicznych już na etapie rozpatrywania wniosku o wpis do ewidencji, w szczególności poprzez zwiększenie możliwości weryfikacji spełniania przez przyszłego prowadzącego wymogów związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa małoletnim.

11) Rozszerzenie informacji składanych wraz ze zgłoszeniem do ewidencji szkół i placówek niepublicznych o dodatkowe dokumenty: informacje oraz oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7 ustawy o ochronie małoletnich, dotyczące osoby fizycznej zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę oraz przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce pracowników pedagogicznych i dyrektora; **zmiany w art. 168 ust. 4 (dodanie pkt 5a)**

Informacje oraz oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7 ustawy o ochronie małoletnich, w zakresie niekaralności dotyczące osoby fizycznej zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę oraz przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce pracowników pedagogicznych i dyrektora pozwolą organowi ewidencyjnemu już na etapie wpisu do ewidencji, a także po wpisie (przy zmianie tych danych) skuteczniej zweryfikować osoby, które zostaną dopuszczone do działalności związanej z edukacją.

12) Rozszerzenie zgłoszenia do ewidencji o wskazanie osoby upoważnionej do reprezentowania szkoły lub placówki w przypadku nieobecności dyrektora szkoły, w szczególności do uczestniczenia w czynnościach kontrolnych oraz zapewnienia dostępu do pomieszczeń i dokumentacji szkoły lub placówki; **zmiany w art. 168 ust. 4 (dodanie pkt 8)**

Wprowadzenie obowiązku wskazywania osoby upoważnionej do reprezentowania szkoły lub placówki w przypadku nieobecności dyrektora, w szczególności do uczestniczenia w czynnościach kontrolnych oraz zapewnienia dostępu do pomieszczeń i dokumentacji szkoły lub placówki, umożliwi realizację stałego nadzoru i wykonywanie niezbędnych czynności przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny. W przypadku zmiany osoby upoważnionej, zgłoszenie w tym zakresie będzie wymagało aktualizacji, na podstawie art. 168 ust. 13 UPO, najpóźniej w terminie 14 dni od zaistnienia zmiany. Niedopełnienie tego obowiązku będzie przesłanką do wykreślenia szkoły z ewidencji – zgodnie z nowo dodawanym art. 169 ust. 1 pkt 8 UPO.

13) Rozszerzenie katalogu przesłanek obligujących organ ewidencyjny do odmowy wpisu. Odmowa będzie następowała także w przypadku gdy:
    a) zgłoszenie zawiera informacje o przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce pracownikach pedagogicznych lub dyrektorze, których dane są zamieszczone w Rejestrze, o którym mowa w art. 4 ustawy o ochronie małoletnich, i mimo wezwania zgłoszenie nie zostało poprawione,
    b) zawarte w zgłoszeniu dane osoby fizycznej zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę są zamieszczone w Rejestrze, o którym mowa w art. 4 ustawy o ochronie małoletnich; **zmiany w art. 168 ust. 12 (dodanie pkt 3 i 4)**

Rozszerzenie katalogu przesłanek obligujących organ ewidencyjny do odmowy wpisu pozwoli skutecznie przeciwdziałać zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym oraz będzie środkiem ochrony wobec małoletnich już na etapie wpisu szkoły lub placówki niepublicznej do ewidencji. Zapewniono racjonalność rozwiązania, bowiem w sytuacji, kiedy organ ewidencyjny stwierdzi, że dane planowanych do zatrudnienia w szkole lub placówce dyrektora lub pracowników pedagogicznych są w Rejestrze, o którym mowa w art. 4 ustawy o ochronie małoletnich, będzie wzywał do poprawienia zgłoszenia osobę zamierzającą prowadzić szkołę lub placówkę. W szczególności osoba fizyczna zamierzająca prowadzić szkołę nie ma bowiem przed zalegalizowaniem szkoły lub placówki dostępu do danych w ww. Rejestrze w innym zakresie niż dane dotyczące jej samej. Natomiast w sytuacji, kiedy organ ewidencyjny stwierdzi, że dane osoby fizycznej zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę są w ww. Rejestrze będzie odmawiał wpisu bez wzywania do poprawienia zgłoszenia, bowiem taka osoba z mocy prawa nie może prowadzić żadnej działalności związanej z edukacją (małoletnich).

14) Zmiana brzmienia przesłanki obligującej organ ewidencyjny do wykreślenia szkoły lub placówki z ewidencji w przypadku niezrealizowania polecenia, o którym mowa w art. 180 ust. 3 UPO; **zmiany w art. 169 ust. 1 pkt 6**

Obecnie art. 169 ust. 1 pkt 6 UPO określa, że szkoła lub placówka jest wykreślana z ewidencji w przypadku niezrealizowania przez osobę prowadzącą szkołę lub placówkę polecenia, o którym mowa w art. 180 ust. 3 UPO. W związku z projektowaną zmianą brzmienia art. 180 ust. 3 UPO, która umożliwi wydanie polecenia nie tylko osobie prowadzącej szkołę lub placówkę, ale także dyrektorowi szkoły albo osobie upoważnionej, której dane znajdują się w zgłoszeniu do ewidencji, jest zasadne określenie, że wykreślenie z ewidencji następuje w przypadku niewykonania polecenia organu sprawującego nadzór pedagogiczny – niezależnie której z wymienionych w art. 180 ust. 3 UPO osób wydano takie polecenie.

15) Rozszerzenie katalogu przesłanek obligujących organ ewidencyjny do wykreślenia szkoły lub placówki z ewidencji. Wykreślenie będzie następowało także w przypadku:
    a) niezrealizowania zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 22x ust. 5 ustawy o ochronie małoletnich,
    b) niewykonania przez osobę prowadzącą szkołę lub placówkę obowiązku, o którym mowa w art. 168 ust. 13 UPO (tj. aktualizacji danych zawartych w zgłoszeniu do ewidencji), mimo wyznaczenia dodatkowego terminu przez organ ewidencyjny; **zmiany w art. 169 ust. 1 (dodanie pkt 7 i 8)**

Obecnie katalog przesłanek wykreślenia szkoły lub placówki z ewidencji jest zamknięty i obejmuje sześć przypadków.
Przez dodanie dodatkowych przesłanek wykreślenia zostanie wzmocniona skuteczność nadzoru nad niepublicznymi szkołami i placówkami. W przypadku braku aktualizacji danych powstałych po wpisie do ewidencji, organ ewidencyjny będzie wyznaczał osobie prowadzącej szkołę lub placówkę dodatkowy termin na wypełnienie tego obowiązku. Ponadto organ

ewidencyjny będzie dysponował dodatkowym środkiem ochrony małoletnich, jakim będzie obowiązek wykreślenia z ewidencji szkoły i placówki, która nie zrealizowała zaleceń wydawanych w toku kontroli prowadzonej na podstawie ustawy o ochronie małoletnich. Należy podkreślić, że wykreślenie szkoły lub placówki jest równoznaczne z jej likwidacją i następuje zawsze w drodze decyzji, a zatem zostanie zachowana kontrola sądowa takiej czynności.

16) Rozszerzenie katalogu osób, którym organ sprawujący nadzór pedagogiczny może wydać polecenie w zakresie umożliwienia wykonania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego, w szczególności przez zapewnienie obecności dyrektora albo innej upoważnionej osoby oraz dostępu do pomieszczeń i dokumentacji szkoły lub placówki. Ponadto przewidziano skrócenie terminu rozpoczęcia wykonywania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego z 7 dni do 3 dni roboczych od dnia otrzymania polecenia; **zmiana w art. 180 ust. 3**

Obecnie organ sprawujący nadzór pedagogiczny jedynie osobie prowadzącej niepubliczną szkołę lub placówkę może polecić niezwłoczne umożliwienie wykonania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego w szkole lub placówce, w szczególności przez zapewnienie obecności dyrektora szkoły lub placówki albo innej osoby upoważnionej. Rozszerzenie art. 180 ust. 3 UPO o możliwość wydania takiego polecenia także dyrektorowi szkoły lub placówki albo osobie upoważnionej, wskazanej w zgłoszeniu do ewidencji, uniemożliwi uchylanie się szkół i placówek niepublicznych od poddania się czynnościom z zakresu nadzoru pedagogicznego. Tym samym zostanie zwiększona skuteczność nadzoru pedagogicznego i zostanie zapewnione większe bezpieczeństwo uczniów w szkołach i placówkach niepublicznych. Zasadne jest również skrócenie terminu umożliwienia wykonania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego. Ich wykonanie powinno rozpocząć się niepóźniej niż w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania polecenia od organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

W projekcie ustawy przewidziano także (**art. 9)**, że osoba, która wpis do ewidencji uzyskała przed dniem wejścia w życie ustawy, dokonuje obligatoryjnej aktualizacji zgłoszenia do ewidencji o dane określone w art. 168 ust. 4 pkt 1, pkt 2 lit. c, pkt 6 lit. c i pkt 8 UPO w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Nie będzie konieczności aktualizowania danych dotyczących już zatrudnionych pracowników pedagogicznych i dyrektora szkoły lub placówki, ponieważ sankcje karne za ewentualne nieprawidłowości w tym zakresie są już uregulowane w ustawie o ochronie małoletnich. Osoba fizyczna prowadząca szkołę lub placówkę będzie dodatkowo zobowiązana przedłożyć informacje oraz oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7 ustawy o ochronie małoletnich. W przypadku niedokonania aktualizacji danych lub nieprzedłożenia informacji oraz oświadczenia w ww. terminie niepubliczna szkoła lub placówka zostanie wykreślona z ewidencji ze skutkiem na dzień 31 sierpnia 2027 r. Powyższa sankcja została przewidziana także w sytuacji, jeżeli dane osoby fizycznej dokonującej aktualizacji danych będą zamieszczone w Rejestrze, o którym mowa w art. 4 o ochronie małoletnich, albo osoba ta została prawomocnie skazana za przestępstwo określone w rozdziale XIX, art. 189a, rozdziale XXV i art. 207 ustawy – Kodeks karny lub w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Określono, że takie wykreślenie szkoły lub placówki z ewidencji jest równoznaczne z jej likwidacją. Zaproponowane przepisy będą miały zastosowanie również do niepublicznych przedszkoli i niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego.
W projekcie uregulowano również sposób postępowania w sprawach wpisu do ewidencji, które zostały wszczęte i nie zostały zakończone przed dniem wejścia w życie ustawy **(art. 10)**. Sprawy takie będą prowadzone na podstawie zmienionych przepisów. W związku z powyższym przewidziano, że osoba składająca zgłoszenie do ewidencji uzupełni zgłoszenie o nowe, wymagane dane najpóźniej w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, pod rygorem pozostawienia sprawy bez rozpoznania.
Wskazano również, że sprawy dotyczące zmiany danych zawartych w zgłoszeniu do ewidencji niepublicznych szkół i placówek, które zostały wszczęte i nie zostały zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, będą prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych **(art. 11)**. Pozwoli to zaktualizować zgłoszenie o dane, które odzwierciedlają stan faktyczny zaistniały przed dniem wejścia w życie ustawy.

17) Dodanie przepisów określających system teleinformatyczny umożliwiający wspieranie funkcjonowania młodzieżowych ośrodków wychowawczych, koordynowanie nadzoru pedagogicznego nad tymi ośrodkami oraz badanie warunków i działań w zakresie wychowania i resocjalizacji sytuacji wychowanków; **dodanie art. 44f**

W celu efektywnego wykorzystywania bazy publicznych i niepublicznych młodzieżowych ośrodków wychowawczych proponuje się wprowadzenie systemu teleinformatycznego, w którym będą przetwarzane dane dotyczące działalności młodzieżowych ośrodków wychowawczych, w szczególności informacje o ofercie edukacyjnej i wychowawczej młodzieżowych ośrodków wychowawczych, wolnych miejscach, wydarzeniach nadzwyczajnych i innych istotnych aspektach funkcjonowania tych ośrodków. Informacje i dane zebrane w systemie teleinformatycznym będą wykorzystywane do bieżącego dostosowywania oferty młodzieżowych ośrodków wychowawczych do zmieniających się potrzeb społecznych w zakresie wspierania i resocjalizacji nieletnich oraz usprawnienia nadzoru nad działalnością tych ośrodków, co wpłynie korzystnie na zaspokajanie potrzeb społecznych w zakresie efektywnego wspierania i resocjalizacji nieletnich umieszczonych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, a także pośrednio na poprawienie efektywności i szybkości procesu kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych.
System obejmie dane dotyczące poszczególnych młodzieżowych ośrodków wychowawczych uwzględniające m.in. liczbę miejsc w tym ośrodku, płeć wychowanków, typy szkół funkcjonujących w tym ośrodku, języki obce nowożytne, nazwy

zawodów, w których kształcą szkoły funkcjonujące w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, a także dane dotyczące nieletnich, wobec których wydano postanowienie o zastosowaniu środka wychowawczego lub środka tymczasowego w postaci umieszczenia w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i skierowanych do tego ośrodka, dane dotyczące organów prowadzących młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz organów sprawujących nadzór pedagogiczny.
Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania będzie mógł wyznaczyć do obsługi organizacyjno-technicznej funkcjonowania i rozwoju ww. systemu teleinformatycznego publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, o której mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b UPO, tj. Ośrodek Rozwoju Edukacji.

18) Zmiany o charakterze porządkującym i doprecyzowującym polegające na poprawieniu czytelności przepisów dotyczących:
   a) zakresu wyłączeń dla stosowania przepisów art. 63 ust. 1–22, art. 64 i art. 65 UPO, w odniesieniu do obsadzania stanowiska dyrektora, wicedyrektora oraz innego stanowiska kierowniczego w szkołach i placówkach prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości lub podporządkowane mu organy,
   b) tworzenia stanowisk wicedyrektorów w przedszkolach,
   c) działalności niepublicznych branżowych centrów umiejętności,
   d) wpisu do ewidencji niepublicznych przedszkoli.

Obecnie norma prawna dotycząca wyłączeń dla stosowania przepisów art. 63 UPO w odniesieniu do wyboru dyrektorów szkół lub placówek prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej oraz Ministra Sprawiedliwości jest nieczytelna i rodzi ryzyko błędnej interpretacji. Niezbędne jest więc poprawienie jej czytelności. Proponowana zmiana ma na celu wyłączenie przepisów dotyczących wyłaniania kandydata na stanowisko dyrektora placówki podległej Ministrowi Sprawiedliwości w drodze konkursu oraz wyłączenie stosowania przepisów proceduralnych dotyczących konkursu. Proponowana treść przepisu rozdziela zakres wyłączeń dla szkół prowadzonych przez resort obrony oraz resort sprawiedliwości. Podział na dwa odrębne zdania znacząco poprawia czytelność normy i eliminuje ryzyko błędnej interpretacji zakresu stosowania art. 64 i art. 65 UPO. Rozszerzenie wyłączenia o art. 64 UPO w przypadku szkół podległych Ministrowi Obrony Narodowej zapewnia niezbędną stabilność dowodzenia w placówkach mundurowych przez większą autonomię w powierzaniu stanowisk kierowniczych. Wyłączenie stosowania art. 65 UPO, odnoszącego się do powierzenia innych stanowisk kierowniczych, w odniesieniu do szkół prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości wpisuje się w linię orzeczniczą podkreślającą specyfikę nadzoru nad placówkami resocjalizacyjnymi.
Jednocześnie projekt ustawy przewiduje korektę odesłania w art. 101 ust. 3 UPO. Obecnie przepis ten umożliwia dyrektorowi przedszkola za zgodą organu prowadzącego utworzenie stanowiska wicedyrektora w innych przypadkach niż określone w art. 101 ust. 1. Jednak art. 101 ust. 1 stanowi jedynie, że podstawową jednostką organizacyjną przedszkola jest oddział. Przypadki, w których można utworzyć stanowisko wicedyrektora przedszkola, są uregulowane natomiast w art. 101 ust. 2. Niezbędna jest więc korekta w art. 101 ust. 3 UPO przez wskazanie prawidłowego odesłania do ust. 2.
Projekt ustawy zawiera również zmiany dotyczące konieczności określenia przez niepubliczne branżowe centrum umiejętności nazwy dziedziny zawodowej, w której to branżowe centrum umiejętności prowadzi działalność – zgodnie z definicją branżowego centrum umiejętności ujętą w art. 4 pkt 30a UPO. Informacja o dziedzinie zawodowej musi być ujęta zarówno w zgłoszeniu do ewidencji, o którym mowa w art. 168 ust. 4 UPO, jak i w zaświadczeniu o wpisie do ewidencji, o którym mowa w art. 168 ust. 11 UPO oraz w statucie tej placówki. Zgodnie z definicją branżowego centrum umiejętności ujętej w art. 4 pkt 30a UPO, branżowe centrum umiejętności jest placówką kształcenia, szkolenia i egzaminowania o zasięgu ogólnokrajowym, ukierunkowaną branżowo w zakresie jednej z dziedzin zawodowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 46c ust. 1 UPO. Zatem jest zasadne wskazanie nazwy dziedziny zawodowej, w której niepubliczne branżowe centrum umiejętności prowadzi działalność, jako jednej z kluczowych informacji identyfikujących zakres działalności danego niepublicznego branżowego centrum umiejętności.
W projekcie doprecyzowano również przepisy dotyczące wpisu do ewidencji niepublicznego przedszkola. Przewidziano w art. 168 ust. 4 pkt 6 UPO przedłożenie przez osobę zamierzającą prowadzić niepubliczne przedszkole zobowiązania do przestrzegania wymagań określonych w art. 13 ust. 6, a także – w art. 168 ust. 6a – pozytywnej opinii kuratora oświaty w tym zakresie. Proponowana zmiana spowoduje objęcie niepublicznych przedszkoli możliwością wykreślenia ich wpisu do ewidencji w przypadku (analogicznie do szkół niepublicznych) niewypełnienia zobowiązania, o którym mowa w art. 168 ust. 4 pkt 6 UPO. Na mocy art. 181 UPO projektowane rozwiązanie będzie miało także zastosowanie do niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego. W konsekwencji przewidziano również doprecyzowanie art. 176 ust. 2 UPO w zakresie obligatoryjnej kontroli kuratora oświaty, wykonywanej w ciągu 6 miesięcy od uzyskania wpisu, także w przypadku niepublicznego przedszkola i niepublicznej innej formy wychowania przedszkolnego. Kurator oświaty będzie sprawdzał, czy niepubliczne przedszkole lub niepubliczna inna forma wychowania przedszkolnego po rozpoczęciu działalności spełnia warunki określone w art. 13 ust. 6 UPO.

Zmiany w ustawie – Karta Nauczyciela

1) Rozszerzenie przysługującej nauczycielom ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych przez wskazanie, że z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych nauczyciel korzysta również wtedy, jeżeli bezprawny zamach na jego osobę

został podjęty z powodu wykonywanego przez niego zawodu; **zmiany w art. 63 (dodanie ust. 1a)**

2) Wskazanie wprost w ustawie – Karta Nauczyciela obowiązków dyrektorów szkół i organów prowadzących szkoły w przypadku popełnienia wobec nauczyciela przestępstwa, o którym mowa w art. 222, art. 223, art. 224 § 2 lub art. 226 ustawy – Kodeks karny; **zmiany w art. 63 (dodanie ust. 3)**

3) Nałożenie na organ prowadzący szkołę obowiązku zapewnienia nauczycielowi pokrzywdzonemu przestępstwem, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy – Kodeks karny podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych lub z powodu wykonywanego przez niego zawodu, na jego wniosek, bezpłatnej pomocy prawnej w postępowaniu karnym, w którym nauczyciel uczestniczy w charakterze pokrzywdzonego lub oskarżyciela posiłkowego; **zmiany w art. 63 (dodanie ust. 4)**

4) Nałożenie na organ prowadzący szkołę obowiązku zapewnienia nauczycielowi, na jego wniosek, bezpłatnej pomocy psychologicznej w przypadku wystąpienia sytuacji bezpośrednio zagrażających życiu lub zdrowiu nauczyciela podczas lub w związku z pełnionymi obowiązkami służbowymi; **zmiany w art. 63 (dodanie ust. 5).**

Zmiany w ustawie o ochronie małoletnich

1) Rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do uzyskiwania informacji z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym o organy właściwe do prowadzenia ewidencji niepublicznych szkół i placówek oraz umożliwienie pozyskiwania informacji z ww. Rejestru także w związku z wykonywaniem zadań określonych w UPO; **zmiana w art. 12 pkt 5**

W celu usunięcia wątpliwości interpretacyjnych proponuje się dodanie specjalistycznej jednostki nadzoru pedagogicznego, o której mowa w art. 53 ust. 1 UPO (prowadzącej ewidencję szkół artystycznych), jako podmiotu, który jest uprawniony do uzyskiwania informacji z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
Jednocześnie proponuje się określenie, że prawo dostępu do ww. Rejestru przysługuje także w związku z realizacją zadań nałożonych UPO, a nie tylko zadań nałożonych ustawą o ochronie małoletnich. Pozwoli to m. in. organom prowadzącym ewidencję szkół i placówek niepublicznych pozyskiwać niezbędne informacje podczas realizacji zadań w związku z prowadzeniem ewidencji.

2) Doprecyzowanie przepisów dotyczących kontroli wykonywania obowiązków określonych w art. 21 ustawy o ochronie małoletnich przez określenie konieczności wskazania terminu realizacji zaleceń pokontrolnych; **zmiana w art. 22x ust. 5**

Art. 22x ustawy o ochronie małoletnich przyznaje właściwym organom, w tym organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny, kompetencje kontrolne dotyczące wykonywania przez pracodawców lub innych organizatorów, a także pracowników lub osoby dopuszczone do pracy z małoletnimi, obowiązków nałożonych ustawą. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydaje się zalecenia pokontrolne. Przepisy nie określają jednak, w jakim terminie zalecenie powinno zostać zrealizowane. Proponuje się więc doprecyzowanie przepisu, aby wydając zalecenia pokontrolne podmiot kontrolujący wskazywał termin ich realizacji.

3) Ustanowienie obowiązku przekazania do organu ewidencyjnego informacji o niezrealizowaniu przez niesamorządową jednostkę systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1–8 UPO, zaleceń pokontrolnych wydanych w związku z kontrolą obowiązków określonych w art. 21 i art. 22b ustawy o ochronie małoletnich; **zmiana w art. 22x (dodanie ust. 7)**

Rozszerzenie katalogu przesłanek obligujących organ ewidencyjny do wykreślenia szkoły lub placówki z ewidencji o przesłankę niezrealizowania zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 22x ust. 5 ustawy o ochronie małoletnich, wymaga posiadania przez ten organ stosownej informacji. Proponuje się więc ustanowienie obowiązku zawiadomienia organu ewidencyjnego w przypadku niezrealizowania zaleceń przez niepubliczną szkołę lub placówkę wydanych przez podmioty sprawujące kontrolę wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 i art. 22b ustawy o ochronie małoletnich. Pozwoli to zwiększyć skuteczność reakcji na prowadzenie działalności niezgodnie z prawem. W przypadku publicznych niesamorządowych jednostek systemu oświaty będzie zawiadamiana odpowiednio jednostka samorządu terytorialnego, która na podstawie przepisów art. 9 lub art. 9a UPO, przekazała prowadzenie publicznego przedszkola lub szkoły albo organ wykonawczy gminy lub powiatu, który wydał zezwolenie na podstawie art. 88 ust. 4 UPO, na utworzenie publicznego niesamorządowego przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Każde z państw OECD/UE posiada własne, specyficzne rozwiązania regulujące zagadnienia związane z funkcjonowaniem szkół i placówek publicznych oraz niepublicznych, a także w zakresie zapewniania bezpieczeństwa. Każdy kraj przyjmuje własne rozwiązania w tym zakresie.

W państwach europejskich rozwiązania w zakresie zabezpieczenia szkół przed przemocą oraz atakami z użyciem niebezpiecznego narzędzia, w tym noża, koncentrują się m.in. na identyfikacji zagrożeń przed eskalacją, zdrowiu psychicznym uczniów, obowiązkowym zgłaszaniu incydentów, koordynatorach bezpieczeństwa, współpracy szkoły z rodzicami, psychologami i służbami.

W **Wielkiej Brytanii** zabezpieczenia przed atakami z użyciem noża opierają się na systemowym zarządzaniu bezpieczeństwem (tzw. *School and college security guidance*), koordynowanym przez brytyjskie Ministerstwo Edukacji (DfE). Ze względu na rosnący problem przestępczości z użyciem noża (*knife crime*) placówki łączą prewencję infrastrukturalną z procedurami reagowania kryzysowego oraz edukacją młodzieży. Wybrane szkoły (szczególnie w rejonach o podwyższonym ryzyku) instalują stacjonarne lub mobilne bramki wykrywające metal. Choć wywołują one dyskusje nad zmianą atmosfery w szkołach na bardziej „radykalną", dyrektorzy decydują się na nie w celu zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa. Dyrektorzy oraz upoważnieni pracownicy mają ustawowe prawo do przeszukania ucznia i jego rzeczy (np. szafki, plecaka) bez jego zgody, jeśli istnieją uzasadnione podstawy, by sądzić, że posiada on przedmiot zabroniony, w tym noże czy ostrza. Szkoły wdrażają rygorystyczną kontrolę wejść na teren placówki (zamknięte obwody, rejestracja gości) oraz obowiązek noszenia identyfikatorów przez personel. Wielka Brytania posiada procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych. Pracownicy szkół przechodzą obowiązkowe szkolenia e-learningowe (np. *ACT for Education*), a placówki posiadają z góry przygotowane plany działania na wypadek wtargnięcia napastnika:

- Procedura Lockdown (Blokada szkoły): W przypadku zagrożenia uruchamiany jest alarm wymuszający natychmiastowe zamknięcie drzwi, okien i zabarykadowanie się w klasach. Stosuje się też tzw. *invacuation* (przeniesienie uczniów do bezpiecznych, wewnętrznych części budynku).
- Zasada RUN HIDE TELL (Uciekaj, Ukryj się, Poinformuj): Narodowy standard postępowania w przypadku ataku terrorystycznego lub uzbrojonego napastnika, którego podstaw uczy się zarówno kadrę, jak i uczniów.
- Zestawy Ratunkowe (*Grab kits* / Trauma kits): Szkoły przygotowują specjalne pakiety kryzysowe zawierające środki łączności, mapy obiektu oraz zaawansowane apteczki do tamowania silnych krwotoków (częstych przy ranach kłutych).

Ponadto stosowana jest ścisła współpraca szkół z lokalną policją. W wielu brytyjskich placówkach wyznaczeni funkcjonariusze policji stale współpracują z kadrą, prowadzą prelekcje i pomagają oceniać ryzyko. Rząd wdraża dedykowane programy wsparcia młodzieży (np. *Young Futures*) oraz finansuje inicjatywy zwalczania przestępczości z użyciem noży. Poza szkołami instalowane są tzw. *amnesty bins* – specjalne, bezpieczne kontenery, w których młodzi ludzie mogą anonimowo i bez konsekwencji prawnych porzucić posiadane noże.

Zabezpieczenia przed atakami z użyciem noża w **belgijskich szkołach** opierają się na procedurach wypracowanych podczas wcześniejszych kryzysów terrorystycznych w Europie oraz na elastycznym reagowaniu we współpracy z policją i wojskiem. W przeciwieństwie do USA rzadko spotyka się tam stałe bramki z wykrywaczami metali, a nacisk kładzie się na kontrolę dostępu i procedury wewnętrzne.

Francja wdrożyła i testuje szereg restrykcyjnych procedur oraz zabezpieczeń technicznych w odpowiedzi na serię tragicznych ataków (m.in. w Arras czy Nogent). Problem wnoszenia niebezpiecznych narzędzi do placówek jest tam bardzo poważny – tylko w ciągu kilku miesięcy poprzedzających reformy w szkołach **zatrzymano z nożem aż 525 uczniów**. Francja stosuje następujące narzędzia:

- Bramki detekcyjne przy wejściach (wykrywacze metalu): Rząd podjął decyzję o przetestowaniu i wdrożeniu stacjonarnych bramek detekcyjnych przy wejściach do placówek oświatowych. Systemy te mają fizycznie uniemożliwić wniesienie noży czy innych metalowych narzędzi przez uczniów oraz osoby trzecie.
- Systemy alarmowe i procedury PPMS: Każda francuska szkoła posiada wdrożony *Plan Particulier de Mise en Sûreté* (Specjalny Plan Bezpieczeństwa). W przypadku ataku nożownika uruchamiany jest dedykowany alarm (inny niż pożarowy), sygnalizujący konieczność natychmiastowego zabarykadowania się w klasach (zamykanie drzwi na klucz, gaszenie świateł, ukrycie się pod ławkami) lub ewakuacji.
- Najwyższy stopień alertu antyterrorystycznego: W momentach zaostrzenia zagrożeń w kraju jest wprowadzany najwyższy poziom planu bezpieczeństwa narodowego – Vigipirate (Urgence Attentat). Skutkuje to m.in. stałą obecnością patroli wojskowych i policyjnych (operacja Sentinelle) w okolicach szkół oraz bezwzględnym zakazem gromadzenia się przed wejściami do placówek.
- Kontrola dostępu i tożsamości: Wejścia do francuskich szkół są rygorystycznie zamknięte w trakcie lekcji. Każda osoba wchodząca z zewnątrz (w tym rodzice) musi dzwonić domofonem, wylegitymować się i podać cel wizyty, a w wielu miejscach poddać się wyrywkowej kontroli zawartości plecaka.
- Szkolenia i ćwiczenia praktyczne: Uczniowie oraz kadra pedagogiczna przechodzą regularne, obowiązkowe ćwiczenia symulacyjne na wypadek wtargnięcia napastnika (tzw. ćwiczenia *Attentat-Intrusion*), uczące cichego i policją i służbami publicznymi w przypadku poważnych zagrożeń, rozwijane są krajowe programy przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy.

W Grecji, na podstawie ustawy 5029/2023, szkoły wyznaczają osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy szkolnej. Jednocześnie przy regionalnych strukturach edukacyjnych tworzone są czteroosobowe grupy ds. przeciwdziałania przemocy i bullyingowi. To rozwiązanie przypomina częściowo hiszpańskiego koordynatora dobrostanu oraz holenderskiego koordynatora bezpieczeństwa. Grecja stworzyła również centralny, państwowy system raportowania przemocy szkolnej, który umożliwia monitorowanie zjawiska na poziomie całego kraju.

W niemieckich szkołach zabezpieczenia przed atakami z użyciem noża lub innymi zdarzeniami o charakterze amoku

(*Amoklauf*) opierają się na zaawansowanym systemie procedur organizacyjnych, technicznych oraz zarządzaniu kryzysowym. Ze względu na rosnącą liczbę incydentów z użyciem ostrych narzędzi placówki edukacyjne w Niemczech wdrażają rygorystyczne standardy ochrony. Zastosowano alarm w przypadku amoku, który różni się od pożarowego. Podczas gdy alarm pożarowy nakazuje natychmiastową ewakuację, Amokalarm wymusza natychmiastowe zabarykadowanie się w klasach. Aby nie wywoływać paniki u uczniów i nie informować napastnika o wykryciu, przez szkolne radiowęzły nadaje się komunikaty kodowe, które znają wyłącznie nauczyciele. Ciche alarmy i NGRS: Szkoły montują tzw. *stille Alarmgeber* (dyskretne przyciski alarmowe dla nauczycieli) lub systemy *NGRS* (systemy powiadamiania o zagrożeniach), pozwalające błyskawicznie wezwać policję bez wiedzy sprawcy.

Norweskie szkoły wdrażają obowiązkowe szkolenia z procedury PLIVO, czyli reagowania w sytuacjach trwającego zagrożenia życia. Nauczyciele i personel są szkoleni bezpośrednio przez policję, jak skutecznie chronić uczniów i reagować w przypadku ataku aktywnego strzelca lub nożownika wewnątrz budynku. W szkołach wprowadzona jest kontrola wejść (Access Control). W miastach szczególnie dotkniętych problemem, takich jak Oslo (m.in. po atakach nożem w szkołach), władze lokalne zaczęły rozważać i wdrażać fizyczne kontrole przy wejściach do placówek w celu uniemożliwienia wnoszenia niebezpiecznych narzędzi przez uczniów lub osoby postronne. Zwiększono również uprawnienia nauczycieli do interwencji. Norweskie Ministerstwo Edukacji wprowadziło zmiany prawne pozwalające nauczycielom na fizyczną interwencję i użycie niezbędnej siły w celu powstrzymania agresywnego ucznia, ochrony innych dzieci lub samego siebie przed bezpośrednim atakiem. Wprowadzono izolację agresywnych uczniów. Zmiany w przepisach oświatowych umożliwiają czasowe usuwanie ze szkoły bądź izolowanie agresywnych uczniów (nawet do 8 tygodni), u których stwierdzono wysokie ryzyko stwarzania zagrożenia dla społeczności szkolnej.

W szwedzkim porządku prawnym nie ma jednej dedykowanej ustawy na wypadek wtargnięcia nożownika do szkoły – zamiast tego obowiązuje zespół przepisów z zakresu prawa karnego, prawa oświatowego oraz restrykcyjne procedury bezpieczeństwa wprowadzane po wcześniejszych atakach. Zgodnie z rozdziałem 24. szwedzkiego kodeksu karnego każdy (nauczyciel, uczeń, pracownik) ma prawo do użycia siły w celu odparcia bezpośredniego, bezprawnego ataku na życie lub zdrowie. Użyta siła nie może być jednak „rażąco nieproporcjonalna" do zagrożenia. Stosują tzw. stan wyższej konieczności. Przepisy te pozwalają personelowi szkoły na łamanie innych przepisów w celu ratowania życia – np. na siłowe barykadowanie drzwi, niszczenie mienia czy zamknięcie uczniów w salach wbrew standardowym przepisom przeciwpożarowym, jeżeli wymaga tego ucieczka przed napastnikiem. Ustawa oświatowa nakłada na dyrektora szkoły oraz organ prowadzący pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo fizyczne uczniów i personelu. Nauczyciele są prawnie zobowiązani do zgłaszania i badania incydentów bullyingu, molestowania i poniżającego traktowania uczniów. Szkoła ma obowiązek zgłaszać przypadki nękania i przemocy.

W państwach europejskich nie występuje jeden jednolity model prawnej ochrony nauczyciela, w przypadku gdy ich uprawnienia zostają naruszone. Rozwiązania można zasadniczo podzielić na model szczególnego statusu publicznoprawnej ochrony funkcjonariusza/pracownika publicznego, model ochrony pracowniczej oraz model mieszany, w którym ogólna ochrona pracownika jest uzupełniana szczególnymi obowiązkami władz publicznych lub pracodawcy związanymi z wykonywaniem zawodu nauczyciela.

Model ochrony publicznoprawnej nauczyciela, oparty na szczególnym obowiązku państwa zapewnienia ochrony osobom wykonującym zadania publiczne, występuje we Francji. Nauczyciel jest chroniony jak funkcjonariusz/pracownik publiczny. Administracja państwowa ma obowiązek ochrony nauczyciela przed atakami związanymi z wykonywaniem funkcji oraz, w odpowiednich przypadkach, naprawienia powstałej szkody. Ochrona obejmuje nie tylko nauczycieli mających status urzędników, lecz także zatrudnionych na podstawie umów jako pracownicy publiczni. Koszty ochrony prawnej i psychologicznej nauczyciela kwalifikujące się do ochrony publicznoprawnej nauczyciela ponosi administracja państwowa. Zasadniczo ochrona ta jest uruchamiana na wniosek nauczyciela.

W Austrii, Finlandii i w znacznej mierze w pozostałych systemach europejskich obowiązuje model pracowniczy. Model ten jest oparty na obowiązku pracodawcy zapewnienia bezpiecznego środowiska pracy. Bezpłatna jest pomoc psychologiczna, zapewniana przez federalną administrację szkolną, przy czym jej zakres jest szeroki – obejmuje problemy psychologiczne związane ze środowiskiem szkolnym, natomiast pomoc prawna nie jest bezpłatna – zapewniane są jedynie bezpłatne informacje i poradnictwo dotyczące prawa szkolnego.

W Andaluzji (Hiszpania) obowiązuje model mieszany ochrony nauczyciela, z wyraźną dominacją elementów publicznoprawnych. Ustawodawca przyznaje nauczycielowi szczególny status prawny związany z wykonywaniem władzy publicznej. Dodatkowo regionalna administracja oświatowa ustawowo gwarantuje bezpłatną pomoc prawną i psychologiczną w związku z określonymi zdarzeniami wynikającymi z wykonywania zawodu. Co do zasady potrzebny jest wniosek nauczyciela, a z urzędu można rozpocząć procedurę wyjątkowo, m. in. gdy hospitalizacja uniemożliwia złożenie wniosku.

W Irlandii funkcjonuje model mieszany z dominacją ochrony pracowniczej. Element pracowniczy wynika z obowiązków pracodawcy, który powinien zapobiegać przemocy, oceniać zagrożenia, wdrażać środki bezpieczeństwa i reagować na incydenty. Element publicznie regulowany polega na tym, że irlandzkie Ministerstwo Edukacji ustanawia odrębne rozwiązania dla nauczycieli, przykładowo wprowadzono płatne zwolnienie w związku z obrażeniami odniesionymi wskutek napaści podczas wykonywania obowiązków służbowych. Państwo zapewnia nauczycielowi łatwo dostępne i bezpłatne wsparcie psychologiczne, również bezpłatne poradnictwo prawne, ale nie jest ono skonstruowane jako szczególne roszczenie pokrzywdzonego nauczyciela o sfinansowanie postępowania sądowego.

Źródło:
Frontiers in Education, 2026, "A systematic review of teacher-protection laws: towards a legal framework for educator safety in Kuwait"
https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000044416551/LEGISCTA000044420961/#LEGISCTA000044427624
www.bmb.gov.at/en/Topics/school/ad_service/sps.html
www.gov.ie/en/department-of-education/services/employee-assistance-service-for-school-staff-in-recognised-primary-and-post-primary-schools/

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Jednostki samorządu terytorialnego: 1) województwa 2) powiaty 3) gminy	1)16 2) 380 (314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu) 3) 2 479	Dane GUS według stanu na dzień 1.01.2026 r.	Skuteczna weryfikacja osób zamierzających prowadzić niepubliczne szkoły i placówki oraz pracowników pedagogicznych przewidzianych w nich do zatrudnienia, w tym dyrektora, w związku z wpisem do ewidencji. Rozszerzenie katalogu przesłanek do odmowy wpisu oraz wykreślenia z ewidencji szkół i placówek niepublicznych.
1. Przedszkola: a) publiczne b) niepubliczne 2. Inne formy wychowania przedszkolnego: a) publiczne b) niepubliczne 3. Szkoły: a) publiczne b) niepubliczne 4. Placówki: a) publiczne b) niepubliczne	 1a) 8137 1b) 5582 2a) 373 2b) 802 3a) 18 292 3b) 4526 4a) 8542 4b) 6076	Dane na dzień 30.09.2026 r. – baza danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 13.10.2026 r.	Rozszerzenie uprawnień dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki oraz osoby kierującej inną formą wychowania przedszkolnego o prawo kontroli rzeczy wnoszonych przez uczniów i inne osoby.
1. Publiczne przedszkola 2. Publiczne szkoły 3. Publiczne placówki oświatowe	1. 8137 2. 18 292 3. 8542	Dane na dzień 30.09.2026 r. – baza danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 13.10.2026 r.	Obowiązek uregulowania w statucie przedszkola, szkoły lub placówki zasad wstępu i przebywania na terenie jednostek systemu oświaty uczniów i osób niebędących uczniami lub pracownikami.
Nauczyciele	705 483	Dane na dzień 30.09.2026 r. – baza danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 13.10.2026 r.	Rozszerzenie zakresu ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariusza publicznego. Możliwość skorzystania przez nauczyciela pokrzywdzonego przestępstwem, o którym mowa w art. 222, art. 223, lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych lub z powodu wykonywanego przez niego zawodu, na jego wniosek,

			z bezpłatnej pomocy prawnej w postępowaniu karnym zapewnionej przez organ prowadzący szkołę. Możliwość skorzystania przez nauczyciela, który znalazł się w sytuacji bezpośrednio zagrażających życiu lub zdrowiu podczas lub w związku z pełnionymi obowiązkami służbowymi, na jego wniosek, z bezpłatnej pomocy psychologicznej zapewnionej przez organ prowadzący szkołę. Rozszerzenie uprawnień dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki oraz osoby kierującej inną formą wychowania przedszkolnego o prawo kontroli rzeczy wnoszonych przez uczniów i inne osoby, które może być realizowane przez upoważnionego pracownika, np. nauczyciela.
Pracownicy niepedagogiczni, w tym: a) administracja b) obsługa	154 648, w tym: a) 20 010 b) 120 370	Dane na dzień 30.09.2026 r. – baza danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 28.10.2026 r.	Rozszerzenie uprawnień dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki oraz osoby kierującej inną formą wychowania przedszkolnego o prawo kontroli rzeczy wnoszonych przez uczniów i osoby niebędące uczniami lub pracownikami, które może być realizowane przez upoważnionego pracownika.
Osoby prowadzące szkoły lub placówki niepubliczne: 1) osoby fizyczne; 2) osoby prawne	1) 5 989 2) 5 224	Dane na dzień 30.09.2026 r. – baza danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 13.10.2026 r.	Doprecyzowanie procedur towarzyszących powstawaniu i działaniu niepublicznych jednostek systemu oświaty, w tym uporządkowanie zasad współdziałania z organami nadzoru pedagogicznego.
Osoby prowadzące publiczne przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki: 1) osoby fizyczne; 2) osoby prawne niebędące JST	1) 341 2) 706	Dane na dzień 30.09.2026 r. – baza danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 18.10.2026 r.	Doprecyzowanie procedur towarzyszących powstawaniu i działaniu publicznych jednostek systemu oświaty prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostka samorządu terytorialnego i osoby fizyczne, w tym uporządkowanie zasad współdziałania z organami nadzoru pedagogicznego.
Organy sprawujące nadzór pedagogiczny, w tym kuratorzy oświaty	22	Dane własne	Zwiększenie skuteczności nadzoru pedagogicznego nad niepublicznymi szkołami i placówkami.
Publiczne przedszkola	8137	Dane na dzień 30.09.2026 r. – baza danych systemu informacji oświatowej według	Zwiększenie czytelności normy prawnej dotyczącej tworzenia stanowiska wicedyrektora

		stanu na dzień 13.10.2026 r.	przedszkola.
Publiczne młodzieżowe ośrodki wychowawcze	62	Dane na dzień 30.09.2026 r. – baza danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 09.10.2026 r.	Bardziej efektywne wykorzystywanie bazy publicznych młodzieżowych ośrodków wychowawczych, adekwatne do potrzeb uczniów.
Niepubliczne ośrodki wychowawcze	26	Dane na dzień 30.09.2026 r. – baza danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 09.10.2026 r.	Bardziej efektywne wykorzystywanie bazy publicznych i niepublicznych młodzieżowych ośrodków wychowawczych adekwatne do potrzeb uczniów.
Niepubliczne branżowe centra umiejętności	19	Dane na dzień 30.09.2026 r. – baza danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 13.10.2026 r.	Konieczność dostosowania statutów.
Minister Sprawiedliwości	1	Dane Ministerstwa Sprawiedliwości	Uporządkowanie norm dotyczących wyboru dyrektora i powierzania innych stanowisk kierowniczych w szkołach lub placówkach prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości.
Szkoły i placówki prowadzone przez Ministra Sprawiedliwości	18 Centra Kształcenia Ustawicznego (działają na terenie 20 jednostek penitencjarnych)		
Organy prowadzące publiczne i niepubliczne przedszkola, szkoły i placówki	14 639	Dane na dzień 30.09.2026 r. – baza danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 29.10.2026 r.	Obowiązek zapewnienia nauczycielowi pokrzywdzonemu przestępstwem, o którym mowa w art. 222, art. 223, lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych lub z powodu wykonywanego przez niego zawodu, na jego wniosek, bezpłatnej pomocy prawnej. Obowiązek zapewnienia nauczycielowi, który znalazł się w sytuacji bezpośrednio zagrażających życiu lub zdrowiu podczas lub w związku z pełnionymi obowiązkami służbowymi, na jego wniosek, bezpłatnej pomocy psychologicznej.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie skierowany do zaopiniowania przez reprezentatywne organizacje związkowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2026 r. poz. 549, z późn. zm.), reprezentatywne organizacje pracodawców w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2025 r. poz. 423) i partnerów społecznych, tj. przez:

1) Forum Związków Zawodowych;
2) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
3) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
4) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
5) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
6) Wolny Związek Zawodowy „Forum-Oświata”;

7) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
8) Alians Ewangeliczny RP;
9) Centrum Edukacji Obywatelskiej;
10) Federację Inicjatyw Oświatowych;
11) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
12) Polską Radę Ekumeniczna;
13) Polski Związek Głuchych;
14) Polski Związek Niewidomych;
15) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną;
16) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
17) Konfederacja Lewiatan;
18) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
19) Związek Pracodawców Business Centre Club;
20) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
21) Związek Rzemiosła Polskiego;
22) Federację Przedsiębiorców Polskich;
23) Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
24) Fundację Rzecznik Praw Rodziców;
25) Fundację „Rodzice Szkole”;
26) Fundację SYNAPSIS;
27) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
28) Ogólnopolskie Zrzeszenie Placówek Niepublicznych.

Projekt ustawy zostanie przesłany do Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka oraz Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Projekt ustawy zostanie również skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, Komisję Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Radę Dialogu Społecznego.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Edukacji, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404).

Uzgodnienia będą trwały 14 dni, a konsultacje publiczne i opiniowanie – 21 dni.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z …… r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	*Łącznie (0-10)*
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Wejście w życie ustawy nie spowoduje zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów jednostek sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wprowadzenie uprawnienia dyrektora szkoły do kontroli zawartości bagaży i odzieży wierzchniej nie powoduje zwiększenia wydatków. Dodatkowe skutki finansowe mogą wystąpić jedynie w przypadku zakupu przez przedszkole, szkołę lub placówkę urządzenia do wykrywania obecności metalu. W związku z fakultatywnym charakterem wykorzystania wymienionego urządzenia, nie ma możliwości oszacowania dodatkowych skutków finansowych związanych z zastosowaniem omawianego rozwiązania. W odniesieniu do konieczności uregulowania w statutach zasad wstępu i przebywania uczniów oraz osób niebędących uczniami lub pracownikami na terenie, przedszkola szkoły lub placówki należy zauważyć, że projekt nie wprowadza żadnych rozwiązań technicznych. Zatem możliwe jest wykorzystanie istniejącej infrastruktury i zasobu kadrowego do pełnej realizacji zakładanego celu, czyli zwiększenia nadzoru nad osobami wchodzącymi na teren ww. obiektów. Prowadzenie systemu teleinformatycznego umożliwiającego wspieranie funkcjonowania młodzieżowych ośrodków wychowawczych, koordynowanie nadzoru pedagogicznego nad tymi ośrodkami oraz badanie warunków i działań w zakresie wychowania i resocjalizacji sytuacji wychowanków nie będzie powodowało dodatkowych skutków finansowych, ponieważ do tego celu będzie wykorzystana infrastruktura systemu teleinformatycznego wykorzystywanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w latach 2004–2022 w celu zapewnienia sprawności postępowania w zakresie kierowania i przyjmowania nieletnich do ośrodków oraz przenoszenia i zwalniania nieletnich z tych ośrodków. Do dnia 1 września 2022 r. kwestie dotyczące kierowania i przyjmowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych oraz przenoszenia i zwalniania nieletnich z ośrodków pozostawały w gestii ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i były regulowane w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym (Dz. U. poz. 1755, z późn. zm.), wydawanym na podstawie art. 81 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969, z późn. zm.), uchylonej z dniem 1 września 2022 r. Zmiany polegające na nałożeniu na organ prowadzący szkołę obowiązku zapewnienia nauczycielowi pokrzywdzonemu przestępstwem, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych lub z powodu wykonywanego przez niego zawodu, na jego wniosek, bezpłatnej pomocy prawnej w postępowaniu karnym, w którym nauczyciel uczestniczy w charakterze pokrzywdzonego lub oskarżyciela posiłkowego oraz zapewnienia nauczycielowi, na jego wniosek, bezpłatnej pomocy psychologicznej w przypadku wystąpienia sytuacji bezpośrednio zagrażających życiu lub zdrowiu nauczyciela podczas lub w związku z pełnionymi obowiązkami służbowymi, mogą spowodować zwiększenie wydatków tych organów prowadzących, które dotychczas nie zapewniały nauczycielom takiej pomocy. Obecnie przepis art. 63 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela nakłada na organ prowadzący szkołę i dyrektora szkoły ogólny obowiązek występowania z urzędu w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone, jednak nie wskazuje konkretnych instrumentów pomocy nauczycielowi. W świetle obowiązujących przepisów organy prowadzące szkołę mogą więc zapewniać nauczycielowi pokrzywdzonemu jednym z ww. przestępstw, bezpłatną pomoc prawną w postępowaniu karnym, w którym nauczyciel uczestniczy w charakterze pokrzywdzonego lub oskarżyciela posiłkowego, a także bezpłatną pomoc psychologiczną w przypadku wystąpienia sytuacji bezpośrednio zagrażających życiu lub zdrowiu nauczyciela podczas lub w związku z pełnionymi obowiązkami służbowymi. W związku z tym, że obecne przepisy nie ustanawiają wprost takiego obowiązku, nie wszystkie organy zapewniają nauczycielom taką pomoc. Należy jednak zauważyć, że zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności zapewnienie obsługi prawnej szkoły lub placówki. Organy prowadzące dysponują zatem kadrą, która w razie potrzeby będzie w stanie zapewnić pomoc prawną również pokrzywdzonemu nauczycielowi. Wiele organów prowadzących ma również możliwość zapewnienia pomocy psychologicznej świadczonej przez pracowników zatrudnionych w podległych im jednostkach organizacyjnych. W przypadku większości organów prowadzących zmiany te nie powinny więc powodować skutków finansowych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	*Łącznie (0-10)*
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z …… r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu						

niepieniężnym	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i uczniów w publicznych i niepublicznych jednostkach systemu oświaty. Ponadto uczniowie, rodzice uczniów, nauczyciele i pracownicy szkoły oraz inne osoby zamierzające wejść na teren publicznej szkoły będą zawsze mogli zapoznać się z zasadami wstępu w statucie szkoły. Powinno to przyczynić się do większej transparentności organizacji pracy szkoły.
Niemierzalne		Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Brak.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz: Procedury zgłoszenia do ewidencji oraz złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na prowadzenie publicznej szkoły lub placówki wprawdzie będą wiązały się ze zwiększeniem liczby składanych dokumentów, ale jednocześnie zmiany te zwiększą skuteczność weryfikacji w Rejestrze, o którym mowa w ustawie o ochronie małoletnich, oraz posłużą zwiększeniu zapewnienia bezpieczeństwa w szkołach i placówkach niepublicznych. Konieczność opracowania w statucie zasad wstępu i przebywania na terenie przedszkola, szkoły lub placówki uczniów i innych osób zwiększy liczbę obowiązujących procedur, podobnie jak skorzystanie przez dyrektora ww. jednostek systemu oświaty z prawa do kontroli wnoszonych przez uczniów lub inne osoby bagaży spowoduje konieczność wykonania nowych obowiązków, jednak obciążenia te pozwolą zwiększyć bezpieczeństwo w jednostkach systemu oświaty i przeciwdziałać zagrożeniom.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Pozyskanie dodatkowych danych osobowych związanych z ewidencjonowaniem szkół jest niezbędne w celu realizacji zapewniania bezpieczeństwa dzieciom. Zgodnie bowiem z art. 72 ust. 1 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i pełni zweryfikować osobę fizyczną zamierzającą prowadzić szkołę, a także jej dyrektora i pracownika pedagogicznego, w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Należy zatem uznać, że nowe regulacje przyczyniają się do realizacji konstytucyjnego prawa dziecka do otrzymania ochrony od państwa. Rozwój cyfrowych usług dla edukacji tj. system wspierający funkcjonowanie publicznych i rozdziale XIX, art. 189a, rozdziale XXV i art. 207 ustawy – Kodeks karny niepublicznych młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
Ewaluacja efektów projektowanej ustawy nastąpi przez analizę działań z zakresu nadzoru pedagogicznego nad jednostkami systemu oświaty. Jednym z mierników będzie m.in. liczba skarg wpływających do organów sprawujących nadzór pedagogiczny i same wyniki kontroli prowadzonych w ramach nadzoru pedagogicznego nad ww. podmiotami, co pozwoli zidentyfikować ewentualne problemy związane z efektywnością zaprojektowanych regulacji. Nie planuje się sporządzenia OSR ex post.
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
Brak.

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	3448954.13454464.11444478
Nazwa dokumentu	UST_ZM_UPO_bezpieczeństwo i system mow_20261110_OSR_UZG.docx
Tytuł dokumentu	UST_ZM_UPO_bezpieczeństwo i system mow_20261110_OSR_UZG
Skrót dokumentu	B3F6D5E50A09DA7FA8F1BB4AC60D587F3F568624
Wersja dokumentu	1.58
Data podpisu	10.11.2026
Sygnatariusz	Tomasz Szymon Głowacki
Stanowisko	Zastępca Dyrektora
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.136.31.31.
Data wydruku:	10.11.2026 15:04:55
Autor wydruku:	Chałupka Iwona